

Základní škola a Mateřská škola Křenovice, okres Vyškov

Školní 140, PSČ 683 52; telefon 544 223 131, 544 223 073 ; e-mail skola@zskrenovice.cz

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Vypracovala: Kamila Mazáková, vedoucí vychovatelka školní družiny

Schválil: Mgr. Ivan Mazáč, ředitel školy

1. Identifikační údaje a charakteristika zařízení

1.1. Identifikační údaje

Základní škola a mateřská škola Křenovice, okres Vyškov
Školní 140
683 52 Křenovice
IZO: 119 200 104
IČO: 46 270 922
RED IZO: 600125858
e-mail: skola@zskrenovice.cz

Školní družina při ZŠ a MŠ Křenovice, Školní 140
IZO 119 200 104
Poslední změna ve školském rejstříku č.j. JMK 38226/2015 s účinností od 1. 9. 2015
Platnost dokumentu od 1. 9. 2015

1.2. Charakteristika zařízení

Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Křenovice nabízí rodičům organizovanou činnost pro děti v mimoškolní době. Je zřízena jako školské zařízení pro zájmové vzdělávání a jeho činnost se řídí zákonem č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Posláním školní družiny je výchova a vzdělávání žáků mimo školní vyučování.

2. Materiální, personální a ekonomické podmínky ŠD, podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

2.1. Materiální podmínky

Školní družina (dále jen ŠD) je součástí plně organizované základní školy (dále jen ZŠ), která se nachází v centru obce Křenovice. ŠD má 3 oddělení, která jsou umístěna v kmenových třídách 1. stupně ZŠ. K dispozici je venkovní hřiště v areálu budovy školy s umělým povrchem. Všechna oddělení jsou vybavena moderním školním výškově nastavitelným nábytkem, množstvím her a herních prvků. Pro rukodělné činnosti je k dispozici mimo prostory tříd i školní dílna s keramickou pecí.

2.2. Personální podmínky

Pedagogickou činnost zajišťují 3 vychovatelky, jedna z nich je vedoucí. Své odborné zaměření průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem. Vychovatelky mají potřebné vzdělání a kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb. Vedoucí vychovatelka je přímou nadřízenou vychovatelek ŠD a je součástí vedení školy.

2.3. Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání v ŠD se platí buďto hotovostně nebo na účet školy – vždy do 5. dne na následující měsíc. Výši úplaty stanovuje ředitel školy. Vybraná částka slouží k posílení rozpočtu ŠD na nákup pomůcek zabezpečujících všechny činnosti. Hlavní zdroj financování ŠD - přímé náklady na vzdělávání (krajský rozpočet) a rozpočet zřizovatele.

2.4. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psycho-sociální podmínky výchovně vzdělávací práce ŠD. Žáci odcházejí na oběd po skončení vyučování pod vedením třídního učitele, po obědě jsou odváděni svými vychovateli ŠD do jednotlivých oddělení. Pitný režim je zajištěn ve spolupráci se školní jídelnou. Prostředí užívaných prostor vyhovuje hygienickým a bezpečnostním normám. Žáci nesmí bez vědomí vychovatele opustit prostor oddělení. Vychovatelka ŠD předává osobně žáky rodičům, pokud nemají povolení rodičů k samostatnému odchodu ze ŠD. Toto povolení je součástí zápisního lístku, který je na začátku každého školního roku odevzdán vychovateli ŠD. Žáci i rodiče jsou každý školní rok prokazatelně seznamováni s vnitřním řádem ŠD. V 1. oddělení ŠD je umístěna lékárnička, vychovatelky jsou pravidelně proškoleny v oblasti BOZP.

3. Provoz a podmínky přijímání a odhlašování uchazečů

3.1. Provoz ŠD

Ranní družina	6.30 – 7.40 h
Odpolední družina	11.40 – 16.30 h

3.2. Podmínky přihlašování a odhlašování uchazečů

Do školní družiny jsou přijímány děti 1. stupně (1. – 4. ročník) do naplnění kapacity ŠD (80 míst). O přijetí žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy. Odhlášení dítěte oznámí zákonný zástupce písemnou formou vedoucí vychovatelce. V případě, že žák opakovaně a hrubým způsobem porušuje vnitřní řád ŠD, může být vyloučen (hrubé chování, ničení majetku ŠD, neomluvené absence). O vyloučení rozhoduje ředitel školy.

4. Zaměření a cíle ŠD

4.1. Zaměření ŠD

- získání obecného přehledu – návaznost na učivo 1. stupně.
- získání a uplatňování znalostí ze životního prostředí a jeho ochrana
- estetická výchova – estetické cítění a fantazie dětí
- etická výchova – mravní a etické principy uplatňované při všech činnostech
- rozvoj tělesné zdatnosti a dravý vývoj žáka – zařazování Tv činností, sportovních her, pobyt venku, využití hřiště v areálu školy

4.2 Cíle zájmového vzdělávání

- rozvíjení samostatnosti a zdravého sebevědomí žáků
- vytváření pozitivního vztahu k druhým, kamarádství
- smysluplné využívání volného času
- citlivé vnímání přírody
- empatie, odmítání agresivity
- samostatné řešení problémů
- vztah k vlastnímu zdraví

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků

5.1. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníkům zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována individuální péče.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- začlenění do všech aktivit školní družiny v co největší míře
- podpůrná opatření k začlenění do činnosti, individuální péče
- činnosti respektující možnosti žáka

5.2. Rozvoj mimořádně nadaných žáků

Rozvoj mimořádně nadaných žáků je zajištěn vytvářením podmínek k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku pomůcek a materiálu, individuální práci s žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti.

Vhodné zájmové aktivity:

literární, výtvarná tvořivost, realizace pohybových aktivit, společensko-vědní soutěže

6. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence vyjadřují hlavní výstup zájmového vzdělávání v ŠD. V kurikulárních dokumentech jsou obecně formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Pro etapu zájmového vzdělávání za klíčové považujeme tyto kompetence žáka:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské
6. kompetence k trávení volného času

Kompetence k učení: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

Kompetence komunikativní: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

Kompetence sociální a personální: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Kompetence činnostní a občanské: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Kompetence činnostní a občanské: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

7. Obsah vzdělávání

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, ale má svá specifika, postupy a strategii vyjádřenou požadavky pedagogiky volného času. Školní družina organizuje:

- *Pravidelnou činnost*, která je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru
- *Příležitostné akce*, které přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jedná se o besídky, slavnosti, vystoupení atd.
- *Spontánní aktivity*, které zahrnují každodenní individuální činnosti, aktivity při pohybu venku nebo v družině.
- *Odpočinkové činnosti*, které chápeme jako klidové (poslech, individuální hry, relaxace). Tyto činnosti kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.

8. Vzdělávací oblasti

Jsou inspirovány RVP pro 1. stupeň ZŠ – Člověk a jeho svět

a) Místo, kde žijeme

Domov – okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahů, spolupráce.

Škola – vstup do školy, bezpečná cesta, okolí a režim školy, vytváření kladného přístupu ke škole.

Obec – důležité budovy v obci, doprava, bezpečnost pohybu po místních komunikacích

Region – činnosti směřující k posílení vztahu žáků k místnímu regionu, sounáležitost s místními tradicemi (folklorní soubory Křenovák, Křenováček, bitva tří císařů ...)

Naše vlast – pojem vlastenectví, národ, státní svátky

b) Lidé kolem nás

Zde se vzdělávání ve ŠD věnuje tématům - soužití mezi lidmi, chování, spravedlnost, empatie, lidská práva, problematika rasismu

c) Lidé a čas

Obsahem tohoto tematického celku je problematika správného režimu dne při docházce do školy, správné využití volného času, aktivity podle ročních období, měření času, proměny lidí v závislosti na času.

d) Rozmanitost přírody

Tematické vycházky, pobyty v přírodě, pozorování změn, environmentální vzdělávání, práce s přírodními materiály, alternativní zdroje energie.

e) Člověk a jeho zdraví

V tomto bloku se zájmové vzdělávání ve ŠD zaměřuje na činnosti směřující k průběžné péči člověka o své zdraví, dále témata - osobní hygiena, zdravý pohyb a jeho význam pro všestranný rozvoj člověka, základní uvolňovací cvičení, prevence úrazů.

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ

ZÁŘÍ

Téma měsíce: Naše škola

Kouzelná slova: Dobrý den, nashledanou, prosím, děkuji, promiň, omlouvám se

- Poznáváme a orientujeme se v okolí školy.
- Podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu (ohleduplnost, takt).
- Učíme se správně oslovovat kamarády a dospělé, pracujeme ve skupině.
- Upevňujeme znalosti v dopravní výchově (BEZPEČNÁ CESTA DO ŠKOLY).
- Vedeme žáky k samostatnosti.
- Seznamujeme žáky s pracovními technikami.
- Pracujeme s přírodním materiálem.
- Rozvíjíme tělesnou zdatnost a morálně volní vlastnosti.
- Komplexně působíme na žáky s hlubším estetickým účinkem.
- Rozvíjíme tvořivost na základě prožitků a představ žáků.
- Podněcujeme zájem o výtvarnou činnost u všech žáků.
- Budujeme správný režim dne a jeho dodržování, učíme se stolovat.
- Rozvíjíme a osvojujeme správné hygienické a společenské návyky žáků (výchova ke kultivovanému způsobu chování a vystupování).

ŘÍJEN

Téma měsíce: Naše obec

Kouzelná slova: Zapoj se, zúčastni se

- Poznáváme důležité stavby v naší obci
- Povídáme si vedení obce – starosta, zastupitelstvo obce, obecní úřad
- Podněcujeme aktivitu dětí při sportovním a kulturním dění v obci
- Rozvíjíme kladný vztah ke spolužákům a ke společenským hodnotám.

- Vytváříme kladný vztah k přírodě (rozmanitosti přírody živé a neživé).
- Vážíme si svého zdraví – zdravotní prevence, odpovědnost za své zdraví.
- Rozvíjíme estetické cítění žáků a vedeme je k tvořivosti.
- Seznamujeme s tradicemi a učíme se ctít výchovu k tradicím.
- Poznáváme a rozlišujeme plody podzimu.
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).

LISTOPAD

Téma měsíce: Naše vlast

Kouzelná slova: Poznávej, uč se

- Učíme ctít symboly české státnosti – význam (znak, vlajka, hymna).
- Seznamujeme se s tradicemi českého státu – utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého.
- Vedeme žáky k přímému poznávání různých druhů přírodního materiálu a seznamujeme je s jeho vlastnostmi.
- Rozvíjíme tělesné zdatnosti, otužování a sportovní chování.
- Upevňujeme a rozšiřujeme znalosti o změnách v přírodě.
- Pomáháme vytvářet citový vztah ke svému bydlišti, kraji.
- Prohlubujeme hudební a estetické cítění.
- Seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi.
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování)
- Pokračujeme v rozvíjení samostatnosti žáků.
- Rozvíjíme představy a pojmy v oblasti přírody a lidské činnosti v ní.

PROSINEC

Téma měsíce: Naše rodina

Kouzelná slova: Pomáhej, udržuj pořádek

- Povídáme o naší rodině – členové rodiny, domov, domácí mazlíčci

- Upevňujeme správné vztahy k rodině,
- Povídáme o předvánočních a vánočních zvycích v rodině
- Podporujeme správné hygienické návyky, sebeobsluhu žáků, upevňujeme správné návyky při stolování.
- Pěstujeme zájem o hudbu, rozvíjíme smysl pro rytmus v návaznosti na vánoční tradice.
- Rozvíjíme estetické citění žáků a vedeme je k tvořivosti.
- Porovnáváme rodinné a společenské prostředí (MÁME SE RÁDI A POMÁHÁME SI).
- Vedeme žáky k toleranci, empatii a vzájemné úctě (význam, podstata).
- Poznáváme, jak se lidé sdružují.

LEDEN

Téma měsíce: Planeta Země – náš domov

Kouzelná slova: spolupráce, solidarita, snášenlivost, tolerance

- Seznamujeme se s vesmírem – s planetami a hvězdami v blízkosti planety Země
- Povídáme si o naší Zemi – o světadílech, zemích světa, obyvatelstvu
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).
- Rozvíjíme fantazii a tvořivost žáků na základě zážitků a představ.
- Rozvíjíme všestranné pohybové schopnosti, podporujeme rozvoj morálních vlastností – kolektivnost, cílevědomost, vytrvalost, aktivitu.
- Rozšiřujeme znalosti a upevňujeme kladný vztah k přírodě, zvyšování tělesné zdatnosti.
- Učíme poznávat sami sebe, získáváme ponaučení o zdraví a nemocech.
- Vedeme žáky k esteticko-výtvarnému vyjadřování

ÚNOR

Téma měsíce: Mezilidské vztahy, přátelství, kamarádství, slušné chování

Kouzelná slova: přítel, kamarád

- Rozvíjíme a upevňujeme kamarádské vztahy mezi dětmi
- Rozvíjíme a upevňujeme návyky slušného chování mezi dětmi

- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).
- Rozvíjíme fantazii a tvořivost žáků na základě zážitků a představ.
- Rozvíjíme všestranné pohybové schopnosti, podporujeme rozvoj morálních vlastností – kolektivnost, cílevědomost, vytrvalost, aktivitu.
- Rozšiřujeme znalosti a upevňujeme kladný vztah k přírodě, zvyšování tělesné zdatnosti.
- Učíme poznávat sami sebe, získáváme ponaučení o zdraví a nemocech.
- Vedeme žáky k esteticko-výtvarnému vyjadřování

BŘEZEN

Téma měsíce: Kniha

Kouzelná slova: Čti, vzdělávej se

- Probouzíme a rozvíjíme vnímavost a citlivý vztah k práci s knihou.
- Vedeme žáky ke správné kultivaci slovního projevu (slovní i mimoslovní).
- Rozvíjíme jejich vyjadřovací schopnosti (schopnost naslouchání a tolerance názorových odlišností ve skupině žáků).
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).
- Posilujeme vědomosti při pozorováních a vycházkách.
- Seznamujeme se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé.
- Pěstujeme u žáků výchovu k tradicím (význam).

DUBEN

Téma měsíce: Naše zdraví

Kouzelná slova: Čistota, hygiena

- Upevňujeme získané poznatky (lidské tělo, denní režim, zdravá výživa čas pro práci a odpočinek).
- Seznamujeme žáky se základními znalostmi o dopravních předpisech a pravidlech silničního provozu.
- Opakujeme hygienické zásady, uvědomujeme si důležitost ochrany životního prostředí.
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).

- Získáváme citové zážitky z přírody, dětských her radovánek.
- Pozorujeme změny v přírodě, chráníme ji.
- Vlastní aktivitou a kreativitou zlepšujeme prostředí školní družiny.
- Rozvíjíme estetické cítění žáků a vedeme je k tvořivosti (velikonoční zvyky, tradice).

KVĚTEN

Téma měsíce: Příroda

Kouzelná slova: Nenič, chraň

- Posilujeme a rozšiřujeme poznatky o přírodě.
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).
- Vytváříme kolektivní cítění, odstraňujeme ostych.
- Učíme se samostatně řešit problémy, volíme vhodné způsoby řešení.
- Prohlubujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.
- Zapojujeme se do kulturního dění a sportovních aktivit.
- Vedeme žáky ke správné zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví.
- Rozvíjíme tělesné zdatnosti a morálně volní vlastnosti.

ČERVEN

Téma měsíce: Slušné chování v kolektivu a na veřejnosti

Kouzelná slova: umím se chovat

- Upevňujeme znalosti pravidel společenského chování, pozdravení, podání ruky, umění naslouchat i odpovědět.
- Upevňujeme si kladný vztah ke spolužákům, radosti ze spolupráce, pozitivního klimatu v oddělení, hodnocení.
- Upevňujeme získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování, stolování).
- Vedeme žáky ke správnému využívání smysluplné volnočasové aktivity.
- Podporujeme význam a podstatu tolerance, empatie a vzájemné úcty.
- Respektujeme životní styl a etnickou identitu každého jedince.

- Pečujeme o zdraví – otužování a pobyt v přírodě.